Handläggare: Krisztina Buki
Telefon: 08-508 21 079

Till
Stadsdelsnämnden
2011-03-24

Svar på revisionsrapport om stöd för person som vårdar eller stödjer äldre närstående

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på revisionsrapport om stöd för person som vårdar eller stödjer äldre närstående

Göran Sjödin
T.f. Stadsdelsdirektör

Eva Folke
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Revisionskontoret har granskat tre stadsdelsnämnder för att bedöma om de och äldrenämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av insatserna för anhöriga till äldre.

Förvaltningen delar i huvudsak revisionskontorets bedömningar i rapporten och instämmer i de förbättringsområden som åsyftas.

Anhörigkonsulentens uppdrag i Älvsjö har fram till den 31 mars år 2010 bedrivits i projektfrom, men är numer införlivad i den ordinarie verksamheten. Verksamheten är under utveckling och ett konkret arbete för att förbättra uppföljning och kontroll av verksamheten har påbörjats.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och serviceavdelningen i samverkan med verksamhetsområdet för vuxna, funktionsnedsatta och äldre. Ärendet har behandlats av pensionärsrådet den 16 mars 2011 och samverkan har skett i förvaltningsgruppen den 17 mars.

Bakgrund

Kommunerna är skyldiga att erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en person som har funktionsnedsättning.

Revisionskontoret har granskat ett antal stadsdelsnämnder för att bedöma om de och äldrenämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av insatserna för anhöriga. Granskningen har avgränsats till anhörigstöd inom äldreomsorgen.

De nämnder som granskats är stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Älvsjö och Spånga-Tensta samt äldrenämnden utifrån sin roll att samordna och utveckla stadens äldreomsorg.

Rapportens slutsatser och bedömningar

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att framförallt stadsdelsnämndernas, men i vissa delar även äldrenämndens, styrning, uppföljning och kontroll av insatserna för anhöriga/närstående behöver utvecklas.

Nämndernas uppföljning och kontroll

De granskade stadsdelsnämndernas verksamhetsplaner har en koppling till de centrala styrdokumenten, men nämndernas beskrivning av hur arbetet med stödet till de anhöriga ska bedrivas behöver utvecklas. Av verksamhetsplanen bör framgå vilka resultat som ska nås, på vilket sätt och hur resultaten ska följas upp.

I Älvsjö har arbetet med anhörigstöd bedrivits inom ramen för utvecklingsprojekt som har finansierats med statliga bidrag. Redovisning har skett till förvaltningens styrgrupp. De intervjuades uppfattning är att styrningen har fungerat bra i och med

att projektplanen har funnits som utgångspunkt för arbetet. Anhörigkonsulenten har upprättat månadsvis statistik över antalet kontakter, hembesök hon har haft under perioden 2009 – 2010. Diskussioner har förts inom verksamheten att inrätta någon form av regelbunden uppföljning efter det att projektet avslutats.

Revisionskontorets granskning visar på att det pågår ett arbete med att implementera anhörigstödet som en del i den ordinarie verksamheten.

Vad gäller uppföljning och kontroll bedömer revisionskontoret att de granskade nämnderna saknar en systematiskt insamlad kunskap om anhörigstödet vad gäller insatsernas omfattning, kvalitet och resultat. Detta gäller både de öppna och de biståndsbedömda insatserna. Arbetet med uppföljning och utvärdering av stödet till anhöriga bör därför utvecklas och stadsdelsnämnderna bör även säkerställa att registreringen i Paraplyet sker på ett korrekt sätt så att stadens statistik om biståndsbedömda insatser för anhöriga blir fullständig och rättvisande.

Nämndernas insatser och stödformer

Revisionskontoret bedömer att samtliga tre nämnder tillhandahåller ett utbud i överenskommelse med stadens anhörigpolicy. Nämnderna har dock kommit olika långt i sitt arbete med att utveckla insatser och stödformer för de anhöriga.

Älvsjö stadsdelsnämnd erbjuder flertalet av de stödinsatser som stadens anhörigpolicy omfattar; hemvårdsbidrag, dagvård, avlösning i hemmet, avlastning och växelvård, trygghetsplats samt anhöriggrupper m.m. Tonvikten i förvaltningens arbete ligger på öppen verksamhet. Anhörigcirklar och anhörigcafé har startats. Anhörigkonsulenten har genomfört enskild rådgivning/stödsamtal. Information till stadsdelsområdets invånare har lämnats. Samverkan med frivilligorganisationer har påbörjats.

Kommunfullmäktiges strävan är att stödet ska sättas in i god tid. Granskningen visar dock att det är svårt att nå anhöriga i ett tidigt skede. Därför anser revisionskontoret att det är angeläget att nämnderna diskuterar nya tillvägagångssätt för hur dessa anhöriga ska nås.

I stadens anhörigpolicy anges att anhörigombud ska utses på arbetsplatserna med uppgift att särskilt uppmärksamma och tillgodose de anhörigas situation och behov. Granskningen visar att anhörigombud finns i varierande utsträckning. Älvsjö stadsdelsnämnd saknar i nuläget en organisation för anhörigombud. Nämnderna rekommenderas att inventera förekomsten av anhörigombud för att kontrollera att anhörigpolicyn följs.

Vidare har revisionen uppmärksammat att stödplaner i princip inte upprättas och kunskapen om när och hur de ska upprättas är outvecklad. Äldrenämnden bör därför förtydliga syftet med stödplaner.

Nämnderna bör vidare se till att förvaringen av anhörigkonsulentens minnesanteckningar förbättras. Minnesanteckningarna måste förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte får tillgång till uppgifterna.

Aktgranskning

Revisionskontoret har gjort en översiktlig aktgranskning av hur dokumentationen sker av biståndsbedömda insatser avseende anhörig och av handläggarens förmedling av kontakt till anhörigkonsulenten.

Resultatet visar att de behovsprövande insatserna inte dokumenteras på ett sådant sätt att man kan identifiera om insatsen beviljas för att tillgodose behovet av stöd hos den anhörige eller hos den närstående. Vidare visar granskningen att de kontakter som biståndshandläggaren förmedlar till anhörigkonsulenten inte dokumenteras på ett systematiskt sätt.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar i huvudsak revisionskontorets bedömningar i rapporten och instämmer i de förbättringsområden som åsyftas.

Anhörigkonsulentens uppdrag i Älvsjö har fram till den 31 mars år 2010 bedrivits i projektfrom, men är numer införlivad i den ordinarie verksamheten. Verksamheten är under utveckling och ett konkret arbete för att förbättra uppföljning och kontroll av verksamheten har påbörjats.

Anhörigkonsulenten har sedan projektets start fört statistik över antalet personer som har efterfrågat respektive erbjudits stöd i någon form. Denna uppföljning har fortsatt även efter att uppdraget har införlivats i ordinarie verksamhet. Det finns dock behov av att utveckla uppföljningen i syfte att kunna erbjuda målgruppen en så ändamålsenligt stöd som möjligt. De anhörigas tankar och åsikter om stödet ska utrönas i syfte att förbättra och utveckla verksamheten.

Särskilt fokus kommer att ligga på att hitta arbetssätt för att kunna nå de anhöriga i ett så tidigt skede som möjligt.

Förvaltningen har inga anhörigombud, vilket har påpekats i revisionsrapporten. Anhörigombud utgör ett bra och tillgängligt stöd för anhöriga och är således något som förvaltningen kommer att utveckla under året.

Avslutningsvis framhölls i revisionsrapporten att nämnden brustit i dokumentationen kring anhörigstödet samt i förvarandet av dessa. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att förbättra dokumentationen inom anhörigstöd och för att säkerställa att registreringen i Paraplyet sker på ett korrekt sätt. Vidare har åtgärder vidtagits för att dokumentationen ska förvaras på ett betryggande sätt.

Bilaga

Revisionsrapport – Stöd för person som vårdar eller stödjer äldre närstående